

IV.

Jegyzőkönyv

az E. M. E. 1910. márczius hó 20-án d. e. 10 óraker Kolozsvárt az egyetem dísztermében tartott 52. évi rendes közgyűléséről.

Elnökölt: gróf *Esterházy* Kálmán elnök.

Jegyzett: *Kelemen* Lajos titkár.

Jelen voltak az igazgató tagok közül: gróf *Esterházy* Kálmán elnök, *Kováts* Ede ellenőr, *Lendvay* Emil pénztáros; az alapító tagok közül: dr. *Veress* Endre; a rendes tagok közül: dr. *Apáthy* István, dr. *Bartók* György, dr. *Biró* Balázs, dr. *Farkas* Béla, dr. *Farkas* Lajos, dr. *Fazakas* József, *Ferenczi* Miklós, dr. *Gál Kelemen*, *Gazelli* Árpád, dr. *Gockler* Lajos, *Györfly* István, dr. *Imre* József, dr. *Incze* Béni, dr. *Jakabházy* Zsigmond, *Karl* Béla, *Kelemen* Lajos titkár, dr. *Kiss Géza*, dr. *Kovács* István, *Köblös* Zoltán, *Kuszkó* István, *Létai* Balázs, dr. *Lóte* József, dr. *Márki* Sándor, dr. *Menyhárt* Gáspár, dr. *Némethy* Géza, *K. Papp* Mihály ezredes, dr. *Persián* Kálmán, *Péterfi* Zsigmond, dr. *Pósta* Béla, dr. *Richter* Aladár, *Rosnyai* Dávid, *Sándor* Imre, *Seprődi* János, dr. *Schilling* Lajos főtitkár, dr. *Schilling* Gábor, dr. *Schneller* István, dr. *Szabó* Kálmán, dr. *Szádeczky* Gyula, dr. *Szentpétery* Zsigmond, *Szvacšina* Géza, dr. *Udránszky* László, továbbá *Filimon* Aurél, *Kohn* Hillel, *Magyarossy* Gyula, *Miklós* Viktor pártoló tagok és több érdeklődő.

1.

Gróf *Esterházy* Kálmán elnök üdvözlí a közgyűlés megjelent tagjait s megemlékezik a szépsikerű jubileumi közgyűlésről. Jövöre is a tagok támogatását kéri, hogy közös erővel az E. M. E.-t minél nagyobb virágzásra lehessen emelni s a közgyűlést éljenzés közben megnyitja.

2.

Elnök a közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére a választmányi tagok közül: dr. *Jakabházy* Zsigmondot, a rendes tagok közül: dr. *Bartók* Györgyöt kéri fel.

3.

Dr. *Schilling* Lajos főtitkárnak az Évkönyvben kinyomatott jelentését az egyesület 1909 évi működéséről a közgyűlés felolvasotttnak

tekinti, elfogadja s annak javaslata értelmében Lendvay Emil pénztárosnak azért az áldozatáért, hogy 1000 korona pénztárosi tiszteletdíját a később általa meghatározandó rendeltetésű Lendvay Emil alapra az E. M. E. javára már negyedszer ajánlja fel, hálás köszönetét fejezi ki.

4.

Dr. Farkas Lajosnak, Kováts Edének, báró Mansberg Sándornak és dr. Szabó Dénesnek, mint a számadásvizsgáló bizottság tagjainak jelentését az 1909. évi számadások megvizsgálásáról a közgyűlés tudomásul veszi, elfogadja és a jövő évi számadások megvizsgálására ugyanezen bizottságot kéri meg.

5.

A tárok 1909 évi állapotáról szóló és az 1909-i Évkönyvben kiadott jelentéseket a közgyűlés felolvasottaknak tekintve, tudomásul veszi.

6.

Dr. Gál Kelemennek és dr. Lóky Bélának a Könyvtári, dr. Incze Béninek és dr. Kiss Ernőnek az Érem- és Régiségügyi, dr. Imre Józsefnek és dr. Lóte Józsefnek az Állattár, dr. Péter Bélának és Kovács Bélának a Növénytár és Botanikus Múzeumi, dr. Magyar Endrének és dr. Nyiredy Gézőnek az Ásványtár megvizsgálásairól szóló a titkár által fölolvastott jelentéseit a közgyűlés köszönettel tudomásul veszi s ezek alapján a könyvtárnál dr. Erdélyi Pál igazgatónak, s vele dr. Gyalui Farkas könyvtárnárnak, Gazelli Árpád, Valentiny Antal, Köblös Zoltán könyvtártisztoknak, dr. Szádeczky Béla múz. könyvtári segédörnek, dr. Persián Kálmán segédtisztnek az átköltözéssel és berendezéssel járó munkálatokban végzett nehéz és fárasztó, de szép, eredményes munkásságukért meleg köszönetét fejezi ki. Hasonlóképpen elismerő köszönetét nyilvánítja az elért szép eredményekért az Érem- és Régiségügyi tárnál dr. Pósta Béla igazgatónak, továbbá dr. Buday Árpádnak, dr. Kovács Istvánnak, dr. Roska Mártonnak és Magoss Irénnek; az Állattárnál a gyűjtemény anyagának gondozásáért és gyarapításáért dr. Apáthy István igazgatónak, a Növénytárnál a tár és a Botanikus Múzeum szép fejlesztéséért dr. Richter Aladár igazgatónak, valamint lelkes munkatársainak, Péterfi Mártonnak és Pápay Józsefnek, végül az Ásványtárnál kifejtett odaadó munkásságért és ügy-

buzgóságáért dr. Szádeczky Gyula igazgatónak és dr. Szentpétery Zsigmondnak.

7.

*Herman Ottó*nak az E. M. E. és különösen az Állattár érdekében kifejtett buzgó munkálkodása és érdemei megörökítésére az ötvenéves fennállásával kapcsolatosan az egyesület alkalmat keresvén, őt a választmány érdemeiért az egyesület igazgató tagjával és az Állattár tiszteletbeli igazgatójával leendő megválasztásra ajánlja. Ezen ajánlással kapcsolatosan dr. Apáthy István a következő beszédet mondotta:

„Nem megokolni akarom Tisztelt Közgyűlés a választmánynak azt az indítványát, hogy Herman Ottót az Erdélyi Múzeum-Egyesület jubiteumi ünnepe alkalmából az egyesület tiszteletbeli igazgató tagjává és az Erdélyi Nemzeti Múzeum Állattárának tiszteletbeli igazgatójává megválasztani méltóztassék. E megokolásra nem lehet szükség Magyarországon, a hol mindenki jól ismeri és büszkén vallja a miénknek Herman Ottót, de legkevésbé lehet szükség Kolozsvárt, az Erdélyi Múzeum-Egyesület színe előtt. Én csak meg akarom világítani, legalább néhány halovány sugárral, a mai és az utánunk jövőendő nemzedék számára azt, hogy ki és mennyi volt ő az Erdélyi Nemzeti Múzeumra nézve. — A gróf Mikó Imre hazafias tüzetől föllángolt lelkesedés a mi Állattárunk számára is hordott össze némi múzeumi anyagot, a melynek minden darabja becses lehetett egy olyan múzeumnak, a melynek még semmije sem volt. Az összehordott anyagot múzeumná a szó tudományos értelmében Herman Ottó formálta át; célját ismerő irányt a további gyűjtés az ő vezetése, sőt egyenesen az ő kezei által nyert. Mert akkor nem volt kivel rendelkezni: dolgozni kellett, elvégezni minden munkát a legmagasabb szellemiektől le egészen a praeparator, sőt a szolga legalsóbb rendű teendőjéig. Rendezgetve a Múzeumi Állattár régi anyagát, mindenkor meghatva szemlélem minden leltárban, minden jegyzékben, minden jelző czédulán az ő keze írásának szép, egyenletes, nem siető, nem türelmetlen vonásait. Pedig ő akkor már azokkal a szép betűkkel a Pókfélékről szóló alapvető munkáját irogatta és közben gazdagította az Erdélyi Múzeum-Egyesület régi évkönyveit is nem egy értékes dolgozattal. És lapozgatva amaz idők tudományos üléseinek gyűjteményeiben, lépten-nyomon ott találok az ő nevét, az ő úttörését az állattani irodalomnak akkor még oly sivatag mezőin. Mert nekünk furcsa talán, de úgy van ott legnehezebb útat törnünk, a hol nincsen az útban semmi. Sem pénz, sem könyvtár, sem eszközök; dolgozó helyül egy kis zúg a Mikó-féle nyaralónak valamelyik szobájában: de lelkesítőül egy nagyrahivatott élet fiatalsága és a bizodalom egy öreg nemzet eljövendő ifjúságában! Herman Ottó tudományos bölcsője a Mikó lakban ringott; csakhogy a bölcsőből hamarosan nem botorkázó gyermek, nem idegen vezetőre szorult tanítvány, hanem a maga lábán, a maga útján járó mester került elő. És midőn itt hagyta Kolozsvárt, már szépen fejlődő gyűjteményt hagyott maga után. De hagyott egyebet is, hagyott az Erdélyi Nemzeti Múzeumra

dicsőséget, a melyért a mai közgyűlés a hálának csak kis részét róhatja le, ha egyhangú lelkesedéssel elfogadja a választmány indítványát!

A közgyűlés a beszédet lelkes éljenzéssel fogadja és teljesen méltányolva Herman Ottó kiváló érdemeit, őt az E. M. E. igazgató tagjává és az E. N. M. Állattára tiszteletbeli igazgatójának választja meg.

8.

Péterfi Mártonnak növénytári segédőrré választását a közgyűlés tudomásul veszi és őt ezen állásban megerősíti.

9.

A táruk megvizsgálására a közgyűlés a múlt évi bizottságokat kéri meg és felhatalmazza a választmányt az esetleges változások vagy szükséges kiegészítések eszközzésére.

10.

Az 1910. évi költségvetést az Évkönyvben megjelent alakjában 67843 kor. 83 fillér bevétellel és ugyanannyi kiadással a közgyűlés megállapítja.

11.

Dr. Pósta Béla fölolvasását a közgyűlés feszült figyelemmel hallgatván, osztatlan tetszéssel fogadja s erette köszönetét nyilvánítja.

12.

Választmányi tag választásra az Elnök a titkos szavazást elrendelvé, a szavazatok beszédésére Péterfi Zsigmondot, dr. Persián Kálmánt és Sándor Imrét küldvé, ki, az ülést felfüggeszti. A szavazatok beadatván, elnök az ülést megnyitja s a beadott szavazatok alapján a közgyűlés éljenzése közt dr. Boros Györgyöt, dr. Jancsó Györgyöt, dr. Rigler Gusztávot, dr. Schneller Istvánt, dr. gróf Teleki Domokost, dr. Tutsek Sándort és gróf Vass Bélát a három évre újra megválasztott választmányi tagokul jelenti ki.

13.

A közgyűlés elfogadja és határozattá emeli a számadásvizsgáló bizottság azon indítványát, mely szerint a költségvetésileg előirányzott összegek esetleges maradvány összegei csak a következő naptári évre vihetők át és ezen új év első negyedében számolandók el.

14.

A titkár bejelenti, hogy az E. M. E. orvostudományi szakosztályának tisztikara a folyó évi februárius hó 5-én tartott közgyűlésen a következőleg alakult meg: elnök dr. Purjesz Zsigmond, titkár: dr. Jakabházy Zsigmond, jegyző: dr. Konrádi Dániel. Üléselnökök: dr. Davida Leó és dr. Klumák Adolf. Választmányi tagok: dr. Ákontz Károly, dr. Anka Aurél, dr. Borbély Samu, dr. Imre József, dr. Makara Lajos, dr. Papp Ernő, dr. Szabó Dénes és dr. Tompa János.

A közgyűlés az alakulást tudomásul veszi.

15.

Elnök a közgyűlést éljenzés közt bezárja.

Jegyezte:

Hitelesítik:

Kelemen Lajos gróf **Esterházy Kálmán** dr. **Jakabházy Zsigmond**,
titkár. elnök. dr. **Bartók György**.